

ADMINISTRATIVE FAGRUTINER

Innhold

1.	Prioritering av arbeidsoppgaver.....	3
2.	Journalføring og dokumentasjon i barnevernet	3
2.1	Film og lydopptak i saksbehandlingen.....	3
2.2	Retningslinjer ved bilde, lyd-/filmopptak av ansatte i tjenesten	3
2.3	Dokumentasjon.....	4
3.	Taushetsplikt	5
3.1	Opplysningsrett.....	6
3.2	Opplysningsplikt	6
3.3	Ansattes innsyn i barnevernopplysninger	6
4.	Hvem er part i en barnevernssak?	7
4.1	Hvilke rettigheter har parten?	7
4.2	Rettigheter for foreldre uten partsrettigheter	8
4.3	Unntak fra partsrettighetene	8
5.	Enkeltvedtak	9
5.1	Forhåndsvarsel.....	9
6.	Behandling av klager	10
7.	Haagkonvensjonen	11

1. Prioritering av arbeidsoppgaver

Barneverntjenesten har følgende prioritering:

1. Beredskap for å ivareta arbeid med hastesaker hvor barn er uten omsorg, eller kan bli vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet.
2. Barn som kommunen har overtatt omsorgsansvaret og barn som er flyttet i institusjon med hjemmel i bvl. §§ 4-24 og 4-26.
3. Mottak og gjennomgang av meldinger, samt gjennomføre undersøkelser.
4. Følge opp barn og familier som har hjelpetiltak, og vurdere om hjelpen er tjenlig.
5. Behandle søknader om tjenester som for eksempel besøkshjem, støttekontakt eller dekning av utgifter til barnehage.
6. Iverksette og opprettholde generelt forebyggende tiltak.

2. Journalføring og dokumentasjon i barnevernet

Kontaktperson har ansvar for at all arkiverdig kommunikasjon via mail og sms dokumenteres i barnets journal eller skrives ut og scannes inn i barnets postjournal, eks. bekymringsmelding eller referat fra møter.

1. Journalnotater skal føres elektronisk i fagsystem. I notatet skal det skilles mellom fakta og vurderinger.
2. Vaktjournalen (barnevernvaktas notater) regnes som journalnotat på lik linje med notat i Familia.
3. Et internt arbeidsdokument er å betrakte som internt, og kan etter nærmere regler unndras partsinnsyn i henhold til fvl. § 18.

2.1 Film og lydopptak i saksbehandlingen

All bruk av filmopptak, forutsetter skriftlig samtykke.

Filmopptak som *kun* er brukt som en del av veiledning til foresatte, slettes når formålet er oppnådd.

- Filmopptak brukt til andre formål, eksempelvis til å dokumentere forhold i saksbehandlingen som ender i vedtak, eller danner grunnlag for evalueringer, rapporter og beslutninger om omsorgsovertakelse, skal bevares.

[Åpenhet i grenseland](#)

2.2 Retningslinjer ved bilde, lyd-/filmopptak av ansatte i tjenesten

- Ansatte i barneverntjenesten skal ha som rettesnor at man alltid opptrer som om det blir tatt opptak.

- Personopplysningsloven krever samtykke dersom lyd – og filmopptak skal være lovlig. Loven gjelder imidlertid ikke for behandling av personopplysninger som den enkelte foretar for rent personlige eller private formål.
Det er ikke nødvendigvis ulovlig eller straffbart å ta lyd - eller filmopptak.
- Dersom lyd - eller filmopptak brukes til noe utenfor privatsfæren, vil det være et (sivilrettslig) brudd på personopplysningsloven dersom lovens vilkår om samtykke ikke er oppfylt, se lovens § 8.
Det oppstilles også andre vilkår for behandling av personopplysninger, se § 11.
- Gjengivelse og offentliggjøring av en persons bilde, altså filmopptak, er straffbart dersom samtykke ikke foreligger, jf. åndsverkloven § 45 c, jf. menneskerettighetskonvensjonen art. 8.
- Det er også straffbart å gjengi offentlig eller gi uvedkommende innsyn i noe som har vært gjenstand for forhandlinger i lukkede rettsmøter, dvs. for eksempel lyd – eller filmopptak av forhandlingsmøter i nemnda og rettsmøter, jf. domstolloven § 199.
- Det kan ikke pålegges den enkelte ansatte å samtykke til lyd – eller filmopptak. Som oftest er kan det imidlertid være hensiktsmessig å samtykke, men det må da gå klart frem hva en samtykker til.

Dersom man mistenker at det blir tatt skjulte opptak, kan man gjøre vedkommende oppmerksom på at offentliggjøring av opptaket ikke er tillatt, og i enkelte tilfeller vil kunne være straffbart.

2.3 Dokumentasjon

Dokumentasjonskravet kommer ikke direkte frem av barnevernloven, men fremkommer blant annet av forsvarlighetskravet i barnevernloven § 1-4.

Tjenester etter barnevernloven skal være forsvarlige og forsvarlighetskravet innebærer blant annet at barnevernet skal dokumentere sine vurderinger og grunnlaget for disse.

Dokumentasjonen er først og fremst et viktig hjelpemiddel for de ansatte i barneverntjenesten, men det er også viktig for barnet og foreldrene å vite hva barneverntjenesten bygger sine vurderinger og handlinger på. Barneverntjenesten plikter å tilby rett tjeneste, til rett tid, med rett innhold og av tilstrekkelig omfang, basert på hva som er vurdert å være barnets beste.

For å sikre at barnevernet yter forsvarlige tjenester, må barneverntjenesten til enhver tid dokumentere alle opplysninger som kan være relevante for undersøkelser, vedtak og tiltak etter barnevernloven.

Det er ikke krav om kronologisk journal, men kravet til god forvaltningsskikk innebærer at det skal være mulig å se i saksdokumentene hvilke faglige vurderinger som ligger til grunn for de avgjørelsene som barnevernet har tatt.

Når barneverntjenesten for eksempel behandler bekymringsmeldinger jf. Barnevernloven § 4-2 vil det gjøres barnevernfaglige vurderinger som må dokumenteres for å sikre forsvarlig

saksbehandling. Dette er særlig viktig når barneverntjenesten henlegger en melding uten tiltak.

Er det fattet vedtak om tiltak, er det viktig at barneverntjenesten kan dokumentere mål og planer for tiltakene og for den videre oppfølgingen av barnet og familien.

Den som er part i en barnevernssak har rett til innsyn i saksdokumentene både før og etter at barneverntjenesten har truffet et vedtak. Se egne rutiner for innsyn og unntak ift. innsynsretten.

Dokumentasjonsplikten er viktig for rettsikkerheten til partene samt at det bidrar til at partene kan ivareta sine rettigheter og fremme sine synspunkter i saken, for eksempel ved å klage på barneverntjenestens saksbehandling til Fylkesmannen eller behandling av en sak om tvang i fylkesnemnda.

Dokumentasjon er også nødvendig for kommunens og Fylkesmannens kontroll med virksomheten, og sikrer nødvendig etterrettelighet. Hvis dokumentasjonen i tjenesten er mangelfull, er det i tillegg vanskelig å finne ut hva som er gjort og eventuelt ikke gjort, og ikke minst om arbeidet som er gjort er forsvarlig ut i fra sakens opplysninger.

Barnets medvirkning skal komme klart frem i dokumentasjonen i alle fasene. Bestemmelsen i barnevernloven § 6-3 a stiller krav til hvordan barnets stemme framkommer i barneverntjenestens vedtak. I vedtaket skal det framkomme

- Hva som er barnets synspunkt
- Hvilken vekt barnets mening er tillagt
- Hvordan barnets beste er vurdert

Det ligger i dette at dersom barneverntjenesten fatter vedtak som ikke samsvarer med barnets mening, må dette særskilt begrunnes.

All dokumentasjon skal tilstrebes journalført fortløpende, og innen en uke etter aktuell hendelse/ vedtak mv.

[Veileder - Håndtering av dokumentasjon i barnevernet](#)

3. Taushetsplikt

- Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for barneverntjenesten har ansvar for å overholde taushetspliktreglene i fvl. § 13 og bvl. § 6-7.
- Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet, og han/hun kan ikke bruke opplysningene i arbeid eller tjeneste for andre.
- Ved oppstart i tjenesten eller arbeidet skal alle underskrive taushetserklæring og levere politiattest, jf. bvl. § 6-10.

[Veileder- Taushetsplikt](#)

3.1 Opplysningsrett

- Når den som har rett til taushet opphever taushetsplikten gjennom samtykke kan opplysninger gis andre. Det må likevel vurderes om og hvilke opplysninger som skal gis. Det kan være behov for å beskytte barnet eller tredje person.
- Samtykket bør være skriftlig og informert.
- Uten samtykke kan barneverntjenesten bare gi opplysninger til andre når det er nødvendig for å fremme barneverntjenestens arbeid, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse jf. barnevernloven § 6-7. Denne vurderingen må fremgå ved anmeldelse til politiet.
- Ansatte i barneverntjenesten kan gi opplysninger og vitne i foreldretvister for domstolen uhindret av taushetsplikt, jf. barneloven § 61 a_. Barneverntjenesten skal opplyse domstolen om sin kontakt med familien og gi en faglig begrunnet vurdering.
[Veileder om forholdet mellom barnevernloven og barneloven](#)

3.2 Opplysningsplikt

- Når den som har rett til opplysningene ber om det, jf. regler om partsinnsyn og personopplysningsloven § 18.
- Ansatte i barneverntjenesten har samme plikt som andre offentlige ansatte, til å melde bekymring for barn til barnevernet, jf. bvl. § 6-4. Ansatte bør være særlig oppmerksom dersom det er flere barn i familien enn de som melding, undersøkelse eller tiltak omfatter, dersom foreldre som er fratatt omsorgen får nye barn, eller dersom en gjennom sitt arbeid får opplysninger om andre barn.
- Ansatte i barneverntjenesten har plikt til å gi opplysninger til helse- og omsorgstjenesten i kommunen når det er grunn til å tro at en gravid kvinne misbruker rusmidler på en slik måte at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade, jf. bvl. § 6-7.

3.3 Ansattes innsyn i barnevernopplysninger

Taushetsplikt etter Forvaltningsloven § 13 er ikke til hinder for at opplysninger er tilgjengelig for andre tjenesteytere innen organet eller etaten i den utstrekning som trengs for hensiktsmessige arbeids- og arkivordning, bl.a. til bruk i veiledning, jf. fvl. § 13 b nr. 3.

Internt i barneverntjenesten gjelder følgende:

- Ansatte i barneverntjenesten har innsyn i journal og mappe til barn og familier som de selv til enhver tid arbeider med.

- I den grad det er nødvendig og hensiktsmessig for eget arbeid vil en også ha innsyn i øvrige barns journal og mappe.
- I forbindelse med overføringer, eller ved samarbeid vil en ha innsyn i barns journal og mappe fra andre avdelinger
- Det er ikke anledning til innsyn i barns journal og mappe ut over det ovennevnte, dersom det ikke klart kan begrunnes med den enkelte ansattes arbeidsoppgaver

<http://www.juridiskabc.no/sivilprosess/hemmelige-lydopptak-telefonsamtaler-moter/>

4. Hvem er part i en barnevernssak?

- Forvaltningsloven § 2 e) definerer part til å være en person som en avgjørelse retter seg mot, eller som saken ellers direkte gjelder.
- Etter barnevernloven § 6-3 kan et barn opptre som part når det har fylt 15 år og forstår hva saken gjelder. Fylkesnemnda kan i særskilte tilfeller innvilge yngre barn partsrettigheter.
- Barnet er alltid part når det skal tas bestemmelser etter bvl. §§ 4-24, 4-25 og 4-26, samt ved menneskehandel.
- Foreldre med foreldreansvar og fast (delt) bosted for barnet etter barneloven er alltid parter.
- Foreldre med foreldreansvar er parter dersom hjelpetiltak retter seg mot eller direkte berører vedkommende (f.eks. samværet), ved omsorgsovertakelse, regulering av samvær, fratakelse av foreldreansvar og tiltak etter bvl. §§ 4-24 og 4-25.
- Foreldre uten foreldreansvar er part ved regulering av samvær etter omsorgsovertakelse.
- Barneloven § 47

4.1 Hvilke rettigheter har parten?

Partens rettigheter inntreffer når de blir part og gjelder for framtidige avgjørelser. Den gjelder ikke tilbake i tid.

Rett til bistand fra **advokat**, jf. fvl. § 12; Det gis fri rettshjelp når det er fattet midlertidig tvangsvedtak eller informert om at begjæring for fylkesnemnda forberedes.

Rett til å ha med fullmektig. Fullmektig må underskrive på taushetserklæring, og ha skriftlig samtykke fra parten til å få innsyn i dokumenter i saken.

Rett til **innsyn** i opplysninger og kopi av dokumenter, jf. fvl. § 18, se også unntak i pkt. 7.7. Avslag på krav om innsyn skal være skriftlig.

Forhåndsvarsel. Rett til å bli varslet om fakta og vurderinger, og å få uttale seg før vedtak, jf. fvl. §§ 16 og 17. Parten skal gis en reell mulighet til å påvirke avgjørelsen. Unnlatelse kan medføre at vedtaket blir ugyldig. Hovedregel er at forhåndsvarsel skal gis skriftlig.

Rett til å **samtykke** til informasjonsinnhenting og tiltak.

Rett til å **klage** på enkeltvedtak og avgjørelser.

4.2 Rettigheter for foreldre uten partsrettigheter

Foreldre med foreldreansvar har etter barneloven § 30 rett og plikt til å følge opp barnet. De som ikke har fast bosted for barnet, men del i foreldreansvaret bør derfor få informasjon om melding, undersøkelse, vedtak og evalueringer. Dette gjelder også foreldre som er bosatte i utlandet. [Rundskriv om behandling av barnevernssaker der barn har tilknytning til andre land](#)

Alle foreldre har etter barneloven § 47 rett til opplysninger om barnet, barnets levekår, boforhold, barnehage og skole. Hva som rommes av disse begrepene kan være vanskelig. Hvilken informasjon som skal gis, må avveies opp mot taushetsplikten etter bvl. § 6-7.

Barneverntjenesten har plikt til å gi informasjon på forespørsel fra foreldrene.

4.3 Unntak fra partsrettighetene

Når det er adgang til å gjøre unntak fra innsyn skal barneverntjenesten likevel vurdere å gi helt eller delvis innsyn. Unntak kan eller vil ofte være tidsbegrenset.

- Journalnotater for intern saksforberedelse, og råd og vurderinger av hvordan barneverntjenesten bør opptre, jf. fvl. § 18.

Interesseavveining: Sikre en forsvarlig intern avgjørelsesprosess.

- Opplysninger som det av hensyn til hans helse, eller hans forhold til nære personer, må anses utilrådelig at han får kjennskap til, jf. fvl. § 19 første ledd bokstav d).

Interesseavveining: Utilrådelig betyr at det må foreligge en sterk sannsynlighet for uheldig virkning.

- Når det ikke er av vesentlig betydning for parten kan opplysninger om

- a) andre personers helseforhold og
- b) andre forhold som av særlige grunner ikke bør meddeles videre, jf. fvl. 19 andre ledd.
- Ikke adgang til dokumentene så lenge undersøkelsen pågår, jmf. fvl. § 20 første ledd.

Interesseavveining:

Dersom det er en reell frykt for at innsyn påvirker partens atferd negativt overfor barnet eller kilden (trusler eller vold for å få de til å tie).

Dersom innsyn kan vanskeliggjøre undersøkelse, politietterforskning, forspille bevis eller skjule spor.

Dersom det er opplysninger som barnet ikke vil skal formidles videre.

Vær særlig forsiktig med å videreformidle opplysninger om noens helseforhold.

Har parten krav på å se deler av dokumentet kan innsyn gis ved utdrag av dokumentet, jf. fvl. § 20.

5. Enkeltvedtak

- Enkeltvedtak som barneverntjenesten fatter skal være skriftlige og begrunnes. I Familia må emne-feltet med type tiltak fylles ut.
- Det skal skilles mellom fakta og vurderinger.
- Begrunnelsen/vurderingen skal vise til innholdet i de regler vedtaket bygger på og de viktigste faktiske forhold.
- Hovedhensyn som var avgjørende ved utøvelsen av barnevernfaglig skjønn skal nevnes, herunder hva som er barnets beste.
- I vedtaket skal det framkomme hva som er barnets synspunkt, hvilken vekt barnets mening er tillagt og hvordan barnets beste er vurdert

5. 1 Forhåndsvarsel

Forhåndsvarsling reguleres i forvaltningsloven § 16.

- Hovedregelen er at et forhåndsvarsel skal gis skriftlig. Er det særlig byrdefullt å gi skriftlig underretning kan dette gjøres muntlig eller på annen måte, jf. § 16 annet ledd.
- Dersom varsel gis muntlig må det nedtegnes umiddelbart etterpå.

Ofte vil det ha vært kontakt med foreldrene forut for det midlertidige vedtaket om å flytte barnet, og en kan i den forbindelse ha drøftet eventuell fremtidig omsorgsovertakelse.

Slik kommunikasjon vil ikke være et forhåndsvarsel, men kan innvirke på vurderingen av om vilkårene for å unnlate å gi forhåndsvarsel er tilstede.

Den klare hovedregel er at varsling skal finne sted, og det må særskilt begrunnes i vedtaket dersom parten ikke er varslet. Grunner for å unnlate varsling kan etter § 16 tredje ledd være:

- Når forhåndsvarsel ikke er praktisk mulig.
- Når varsel vil medføre fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres, for eksempel at barnet gemmer seg eller blir bortført.
- Når varsel vil medføre fare for barnet, for eksempel utsatt for vold og trusler, og press for ikke å fortelle om overgrep.

Momenter i vurderingen kan være:

- Hva slags fare foreligger, og hvor sannsynlig er den? Har foreldrene tidligere unndratt seg tiltak, eller uttalt noe som gir grunn til å mistenke at de vil gjøre det?
- Alder på barnet – hvor mye forstår han eller hun, og hva er konsekvensene av unnlatt varsling for barnet?
- Hva er konsekvensen for barnet dersom en må vente på at foreldrene varsles?
- Finnes det mindre inngripende tiltak enn å unnlate å varsle?
- Er det sannsynlig at varsel til foreldrene kan påvirke vedtaket?
- Hvor inngripende er unnlatt varsling for foreldrene i den konkrete saken?
- Hvor hastig er situasjonen; Jo mer det haster, jo større adgang til å unnlate varsling.

Så snart vedtaket er fullbyrdet, vil det ikke lenger være fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres, og foreldrene bør varsles umiddelbart.

6. Behandling av klager

En part eller andre som har rettslig interesse kan påklage enkeltvedtak. Om klagen fremsettes muntlig skal vedkommende få hjelp til å sette den opp skriftlig. Klagen skal behandles uten ugrunnet opphold.

Barneverntjenesten skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, og kan oppheve eller endre egne vedtak som er påklaget, jf. fvl. § 33. Om vedtaket ikke blir endret sendes klagen og relevant dokumentasjon til fylkesmannen for endelig behandling.

Ved henvendelse fra fylkesmannen på klager som ikke omhandler enkeltvedtak, avgir barneverntjenesten en skriftlig uttalelse.

7. Haagkonvensjonen

Etter Haagkonvensjonen 1996 er det den stat der barnet har sitt vanlige bosted som kan treffe beskyttelsestiltak for barn. Barnets oppholdsstat kan likevel treffe beskyttelsestiltak i hastesituasjoner og midlertidige beskyttelsestiltak. Konvensjonen åpner for at en sak kan overføres til en annen konvensjonsstat når dette anses å være til barnets beste.

Norge har ratifisert Haagkonvensjonen av 1996 med virkning fra 1. juli 2016. Dette medfører følgende endringer i barnevernets muligheter for oppfølging og tiltak overfor barn, jf. bvl. § 1-2.

1. Barn med vanlig bosted i Norge, men som oppholder seg i en annen konvensjonsstat:

- Barneverntjenesten kan be om informasjon om et barn fra utenlandske myndigheter og gjennomføre undersøkelse, jf. bvl. § 4-3.
- Barneverntjenesten kan fremme begjæring om omsorgsovertakelse etter § 4-12 og flytting på grunn av barnets atferd etter § 4-24.

2. Barn med vanlig bosted i Norge, men som har en sterk tilknytning til et annet land:

- Barneverntjenesten kan anmode den andre staten om å overta ansvaret.
- Barnet kan som et frivillig hjelpetiltak flyttes i fosterhjem eller institusjon i en annen konvensjonsstat. Barn over 12 år må selv samtykke.

3. Barn som oppholder seg i Norge (f.eks. ferie), men har vanlig bosted i en annen stat:

- Barneverntjenesten kan sette inn frivillige hjelpetiltak eller midlertidige tiltak i fosterhjem eller institusjon, jf. bvl. §§ 4-4, 4-6, 4-7, 4-9, 4-25, 4-26 og 4-29. I tillegg kan det vedtas behandling etter bvl. §§ 4-10 og 4-11.

4. Barn med vanlig bosted i en annen konvensjonsstat, men som har en sterk tilknytning til Norge:

- Konvensjonsstaten kan be Norge om informasjon, anmode Norge om å overta ansvaret eller som et frivillig hjelpetiltak flytte barn i fosterhjem eller institusjon i Norge.

Bufdir er sentralmyndighet, og skal være et bindeledd i samarbeidet mellom landene som er tilsluttet konvensjonen. De vil kunne bistå den kommunale barneverntjenesten i enkeltsaker både når den kommunale barneverntjenesten ønsker informasjon om et barn fra utenlandske myndigheter, og ved å bistå i dialogen med utenlandske myndigheter.

Sentralmyndigheten vil, når andre konvensjonsstater ber om opplysninger om et av deres lands barn, ta kontakt med den kommunen som kjenner barnet eller familien, slik at barneverntjenesten kan innhente opplysninger om barnet eller familien.

For ytterligere informasjon: <https://www.bufdir.no/en/Haag96/>

Ved henvendelser eller spørsmål: sentralmyndighetenHaag1996@bufdir.no